

Dato 28. februar 2017
Side 1 af 3

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Til Fødevarestyrelsen
Att: Mette Kirkeskov Sie

Status på SEGES Videncenter for Svineproduktions handlingsplanen for zink

SEGES Videncenter for Svineproduktion lancerede i februar 2016 en ny handlingsplan for at finde alternativer til zink og nedbringe forbruget af zink i dansk svineproduktion. Handlingsplanen tager udgangspunkt i syv konkrete tiltag med det formål at finde alternativer til zink og dermed mindske forbruget, både i forhold til medicinsk zink hos smågrisene og zink som tilsætning til foderet hos slagtesvin. Alle initiativer i handlingsplanen er iværksat og kører planmæssigt.

Nedenfor følger kort status på de syv konkrete tiltag:

Initiativ 1:

DANISH-kontrolordning vil fremover skærpe kontrollen med brugen af medicinsk zink, herunder om den medicinske zink håndteres og doseres korrekt.

Status på initiativ 1:

Den skærpede kontrol med brugen af medicinsk zink er implementeret i kontrollen af branchens kvalitetsprogram DANISH.

Initiativ 2:

Plantekonsulenter vil fremover hjælpe smågriseproducenterne med råd og vejledning om, hvordan man kan omfordele gyllen på arealer fra år til år og holde regnskab med det, så man undgår, at der opstår arealer med høje koncentrationer af zink.

Status på initiativ 2:

Siden foråret 2016 har plantekonsulenter i forbindelse med gødningsplanlægning vejledt smågriseproducenterne om, hvordan man kan omfordele gyllen på arealer fra år til år, så man undgår, at der opstår arealer med høje koncentrationer af zink. Derudover blev Miljøstyrelsens vejledning til kommunerne den 18. maj 2016 opdateret således, at der ved tilsagn om nye miljøgodkendelser skulle indgå en vurdering af de miljømæssige konsekvenser som følge af anvendelse af medicinsk zink samt evt. stille vilkår i godkendelsen ([Links til MST hjemmeside](#))

Fra 1. august 2017 vil Bekendtgørelse om erhvervs-mæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage (husdyrgødningsbekendtgørelsen) omfatte særlige nye generelle regler for håndtering af husdyrgødning, hvis der på bedriften er anvendt medicinsk zink. Denne præcisering vil erstatte den opdaterede vejledning fra 18. maj 2016.

Initiativ 3:

Nye forsøg skal undersøge, om normen for zink pr. kg foder til slagtesvin kan nedsættes fra 150 mg til blot 70 mg. European Food Safety Agency har fremsat forslag til nye normer, men der mangler undersøgelser, som den der nu iværksættes her for at afdække virkningen – resultater forventes ultimo 2016.

Status på initiativ 3:

Der er gennemført en afprøvning af reduceret zinkdosis til slagtesvin, der viste at i foder tilsat høj fytasedosis (200 %) kan zinkindholdet reduceres til 70 ppm totalzink uden negativ effekt på produktivitet og sundhed (Meddelelse nr. 1082 af 29./9. 2016).

Der er publiceret nye anbefalinger mht. zinkindhold i slagtesvinefoder i Normnotat af 12./9. 2016, hvor det anbefales at tilsætte 70 ppm zink til slagtesvinefoder (dvs. ca. 100 ppm total zink), hvis der ikke anvendes fytase, og 40 ppm zink til foder, som er tilsat minimum 200 % fytase (dvs. ca. 70 ppm totalzink). SEGES følger op på udviklingen og implementeringen af de nye anbefalinger i foderbranchen i forbindelse med sortimentsskiftet i foderblandinger i august 2017.

Initiativ 4:

Nye undersøgelser skal afdække, om antistoffer fra svineblodplasma kan erstatte brugen af zink i fravænningsfoder. Projektet udføres i samarbejde med DTU Veterinærinstituttet og er støttet af GUDP. Projektet forventes afsluttet i 2017.

Status på initiativ 4:

Der er gennemført eksperimentelle studier af DTU på Foulum (challenge forsøg), hvor der er fundet effekt af de oprensede immunglobuliner. Der arbejdes i øjeblikket på at få stoffet i en formulering hvor det både er virusfrit og kan håndteres i praksis i en besætning, hvorefter det skal afprøves i en kommerciel besætning.

Initiativ 5:

Nye forsøg skal undersøge forskellige medicinske alternativer til zink i behandling af infektionssygdomme hos smågrise. I øjeblikket testes effekten af natriumsalicylat på fravænningsdiarré. Undersøgelserne forventes afsluttet medio 2016.

Status på initiativ 5:

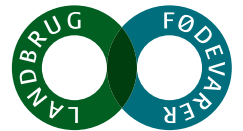
Forundersøgelse af besætningen gennemført i 2016. Afprøvningen er igangsat i januar 2017 og forventes afrapporteret oktober 2017. I afprøvningen undersøges for effekt af natriumsalicylat på forekomsten af sygdom og grad af diarre (vandindhold i gødning) hos grise som ikke får zink.

Initiativ 6:

Et nyt projekt skal udvikle og teste virkningen af probiotika som fodermæssigt tiltag, for på den måde at forebygge udvikling af diarré hos smågrisene efter fravæning. Derudover bliver der arbejdet med forskellige fodringsmæssige tiltag, herunder hvordan de mindste grise fodres i forbindelse med fravæning.

Status på initiativ 6:

Der er iværksat et forsøg med smågrise i perioden fra 7-30 kg med forskellige niveauer af medicinsk zink og med forskellige markedsførte alternative til medicinsk zink. De foreløbige resultater viser en stor reduktion i antibiotikabehandlinger mod diarre når der anvendes hhv. 2500 eller 1500 ppm zink i 14 dage efter fravæning i forhold til en kontrolgruppe uden medicinsk zink samt tre grupper med alternative produkter (probiotika, tang, gærprodukt). Der er foreløbigt ingen positiv effekt af de tre alternativer i forhold til kontrolgruppen uden zink. Forsøget slutter ultimo

februar 2017 og forventes publiceret ultimo april 2017. Derudover påbegyndes undersøgelser af effekten af nyudviklede probiotika i 3 besætninger i løbet af 2017.

Initiativ 7:

Det har vist sig, at der kan være en sammenhæng mellem forekomsten af rotavirus og diarré hos smågrise. Hvis forekomsten af rotavirus kan reduceres, er der indikationer på, at omfanget af diarré tilsvarende vil falde. Dermed kan forbruget af zink reduceres. I samarbejde med DTU Veterinærinstituttet arbejder vi på at vurdere effekten på rotavirus af den vaccine, der er tilgængelig i Danmark. Projektet gennemføres i 2016.

Status på initiativ 7:

Rotavirus kan ikke påvises som årsag eller medvirkende årsag til diarree hos smågrisene indtil 3 uger efter fravæning. Derfor har det ikke været relevant at afprøve effekten på rotavirus af den vaccine, der er tilgængelig i Danmark.

Med venlig hilsen

Trine Vig Tamstorf
Chefkonsulent

Team Veterinær & Økologi

D +4533394470

M +4530178872

E tvt@lf.dk